

FENOTIPSKA ISPOLJENOST I VARIJABILNOST UZRASTA PRI PRVOJ OPLODNJI I PRVOM TELENJU U ZAVISNOSTI OD ODGAJIVAČKOG PODRUČJA

***M.D. Petrović¹, Snežana Bogosavljević-Bošković², R. Đoković³, S. Rakonjac⁴,
V.Dosković⁵***

Izvod: Na osnovu izvršene deskriptivne statističke analize fenotipske ispoljenosti i varijabilnosti uzrasta pri prvoj oplodnji i telenju može se zaključiti da je prosečan uzrast pri prvoj oplodnji kod 2805 ispitanih krava iznosio 593.7 dana sa varijabilnošću od 18.04%. Najveći uzrast pri prvoj oplodnji od 606.4 dana bio je kod krava na Zlatiboru, a najmanji kod krava na Dobričevu, gde je iznosio 589.6 dana. Uzrast pri prvom telenju bio je 879.2 dana sa koeficijentom varijacije od 12.23%. Najveći uzrast kod prvog telenja bio je kod krava na farmi “Zlatiborski suvati” i iznosio je 891.9 dana, a najmanji, od 873.4 dana, kod krava na farmi Dobričevo.

Ključne reči: uzrast pri prvoj oplodnji, uzrast pri prvom telenju, odgajivačko područje

Uvod

Reprodukcija goveda predstavlja veoma značajnu oblast i vrlo složenu fazu proizvodnje u kojoj se nalaze velike rezerve mleka, mesa, priplodnih grla i sporednih proizvoda. Na današnjem stepenu razvoja poljoprivredne proizvodnje i zootehničke nauke, proizvodnja mesa i mleka ne predstavlja tako veliki problem kao što je upravljanje procesom razmnožavanja goveda. Sama oblast fiziologije reprodukcije goveda je veoma složena, a osim toga, na nju deluje kompleks faktora endogene i egzogene prirode izraženije nego u drugim fazama govedarske proizvodnje. Smatra se da postoji granica u produktivnosti krava posle koje nije moguće održavati normalnu plodnost.

Uzrast pri prvoj oplodnji mnogo se razmatra kako sa naučnog tako i sa praktičnog aspekta. Smatra se da su junice telesno razvijene za oplodnju kada dostignu 2/3 do 3/4 telesne mase krava (*Petrović i sar., 1999*). Polna zrelost junica javlja se znatno pre priplodne zrelosti, odnosno pre nego što junice postignu potrebnu telesnu razvijenost. U slučaju preranog pripusta mladih grla često i pored dobre ishrane i nege, ne može se omogućiti dobar razvoj ploda, pravilan porast i razviće buduće krave kao i proizvodnja mleka naročito u prvoj laktaciji u skladu sa genetskim potencijalom. S druge strane, suviše kasno pripuštene junice,

---

¹ Dr Milun D. Petrović, docent, Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet, Cara Dušana 34, 32000 Čačak (milunp@kg.ac.rs)

² Dr Snežana Bogosavljević-Bošković, redovni profesor, Agronomski fakultet Čačak,

³ Dr radojica Đoković, redovni profesor, Agronomski fakultet Čačak,

⁴ Dipl.ing. Simeon Rakonjac, asistent-pripravnik, Agronomski fakultet Čačak,

⁵ Mr Vladimir Dosković, asistent, Agronomski fakultet Čačak.

